

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

ΠΛΑΤΩΝ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΝ
ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΤΟΜΟΣ Δ΄. - ΤΕΥΧΟΣ Α΄ ΚΑΙ Β΄.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ ΚΑΙ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1881

Οὗτοι οὗτοι περὶ τῶν δι' ἑαυτοὺς ἄλλοτε
βουλομένων ἢ περὶ παιδείας καὶ αὐτῶν καὶ
τῶν αὐτῶν εὐαίων. (Πλάτ. Θεάγος.)

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Χ. Ν. ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΣ

1881

Ε.Υ.Δ της Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

ΠΛΑΤΩΝ

ΕΤΟΣ Δ' ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ ΚΑΙ ΛΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1881 ΤΕΥΧ. Α' ΚΑΙ Β'

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΥΠΟ Γ. ΑΡΓΥΡΙΑΔΟΥ

καθηγητοῦ.

Οἱ τοῦ «Πλάτωνος» συνδρομηταὶ καὶ ἀναγνώσται γινώσκουσιν, ὅτι ἐπιτροπεία ἐξ εἰδημόνων καὶ πεπειραμένων ἀνδρῶν, παρὰ τοῦ διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ συλλόγου, ἐντεταλμένη νὰ ἐπεξεργασθῆ τὸ σχέδιον τοῦ καταστατικοῦ, καθ' ὃ θέλει ἐκδίδοσθαι ὁ «Πλάτων», ἐξεπόνησε τοὺς ὅρους, ὑφ' οἷς ἔκρινε καλὸν νὰ ἐκδίδωται οὗτος. Καὶ οἱ μὲν ὅροι ἐδημοσιεύθησαν ἤδη ἐν εἴδει προγράμματος τῷ παρελθόντι ἔτει πρὸς γνῶσιν τῶν ἐταίρων· τὸ δὲ κατὰ τούτους συνταχθὲν καὶ ἐπικυρωθὲν ὑπὸ τῆς συνελεύσεως τῶν ἐταίρων καταστατικὸν κατεχωρίσθη ἐν τῷ ἡγουμένῳ τεύχει ε. ε. Ἐξ ἀμφοτέρων δὲ, ἐκ τε τοῦ διατυπωθέντος προγράμματος, ἐν ᾧ μετὰ πάσης τῆς δυνατῆς ἀκριβείας καὶ σαφηνείας διαγράφονται τὰ ὅρια τῆς τοῦ «Πλάτωνος» πορείας, καὶ ἐκ τοῦ καταστατικοῦ καταφάσκειται, ὅτι ὁ, τε ὑπ' αὐτοῦ ἐπιδιωκόμενος σκοπός, μέγιστος ὢν καὶ σπουδαιότατος, οὐ ῥαδίως οὐδ' ἐν βραχυτάτῃ ἐπιτυγχάνεται χρόνου περιόδῳ, καὶ τὰ εἰς τὴν πλήρωσιν αὐτοῦ συντείνοντα, οὐχὶ σμικρὰ οὐδ' εὐχερῆ, ἀλλὰ χαλεπὰ καὶ πλείστου λόγου ἄξια τυγχάνοντα, βαθεῖς καὶ σπουδαίους ἀπαιτοῦσι τοὺς ἀνδρας εἰς τὴν ἐξέυρεσιν καὶ διευκρίνησιν τῆς ἐγνοίας καὶ εἰς τὴν μετὰ χάριτος παράστασιν καὶ ἀφήγησιν αὐτῶν. Διότι ὁ «Πλάτων», σύγγραμμα ὢν παιδαγωγικὸν ἅμα καὶ φιλολογικόν, δὲν σκοπεῖται μόνον νὰ γνωρίξῃ τῇ ἡμετέρᾳ πατρίδι καὶ τοῖς ἀπανταχοῦ Ἑλλήσι καὶ ἄλλοις τὴν ὡσημέραι παρὰ τοῖς πεπολιτισμένοις λαοῖς

τῆς δύσεως καὶ δὴ τῷ γερμανικῷ ἔθνει ἀνάπτυξιν καὶ ἐπίδοσιν τῶν παιδαγωγικῶν γνώσεων, οὐδὲ σὰς ποικίλας φάσεις αὐτῶν μεθ' οὗ ἔχουσι κράτους εἰς τε τὰ σχολεῖα καὶ τὴν πολιτείαν· ἀλλὰ σπουδάζει ἔνθεν μὲν νὰ παρακολουθῆ καὶ τὴν παρ' ἡμῖν ἀπό τινος χρόνου ἐπ' αἰσίοις οἰωνοῖς ἀρξάμενην παιδαγωγικὴν κίνησιν νέων λογίων ἀνδρῶν, ἔνθεν δὲ νὰ ὑπεκκαίῃ τὸ ἐφ' ἑαυτῷ τὴν εὐγενῆ ἀμιλλαν καὶ τὴν φιλοτιμίαν ὑπὲρ τῆς γενικωτέρας διαδόσεως αὐτῶν, ὑποδεικνύων καὶ διασαφῶν τὴν ἀναγκαιότητα καὶ χρησιμότητα τῆς περὶ τὴν Παιδαγωγικὴν σπουδῆς καὶ ἐνασχολήσεως, ἧς ἡ θεωρητικὴ δύναμις, ὅσῳ καὶ σάρκας ἐν τῇ πράξει περιβληθείσα, τὰ μέγιστα θέλει ἐπιδράσει εἰς τὴν ἐπὶ τὰ προσωτέρω πορείαν καὶ ἐπὶ τὸ βέλτιον μετατροπὴν τῶν ἡμετέρων σχολείων, τοῦ οἴκου καὶ τῆς πολιτείας. Μετὰ τοῦ παιδαγωγικοῦ δὲ συνημμένον ἔχων ὁ «Πλάτων» καὶ τὸ τῆς φιλολογίας προτίθεται οὐ μόνον περὶ τὴν ἐξακρίβωσιν καὶ σαφῆ παράστασιν τοῦ βίου καθόλου τῶν ἀρχαίων ἔθνων καὶ δὴ τοῦ τῶν προγόνων ἡμῶν ἐν πάσαις ταῖς ἐκφάνσεσιν αὐτοῦ νὰ ἀσχολῆται, ἀνακοινῶν μετὰ τῆς δυνατῆς ἀκριθείας καὶ συντομίας ὅ,τι ἄξιον λόγου καὶ μελέτης ὑπὸ τε σπουδαίων φιλολόγων τῶν νεωτέρων ἔθνων καὶ ὑπὸ τῶν παρ' ἡμῖν ἐφιλοπονήθη· ἀλλὰ καὶ περὶ τὴν γλῶσσαν ἡμῶν νὰ ἐνδιατρίβῃ τὴν τε ἀρχαίαν καὶ τὴν νεωτέραν, καταδεικνύων τοὺς λόγους τῆς ἀκμῆς μὲν καὶ παρακμῆς ἐκείνης, τὰ συντελοῦντα δὲ εἰς τὴν ὠσημέραι πρόοδον καὶ ἀνάπτυξιν ταύτης, ἅμα δὲ τὴν ἐν τοῖς πλείστοις στενωτάτην πρὸς ἀλλήλας συνάφειαν καὶ συγγένειαν· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὴν θαυμασίαν δύναμιν, ἣν κέκτηται ἡ σύντομος σπουδὴ καὶ ἡ μετ' ἀγάπης καλλιέργεια ἀμφοτέρων εἰς τὴν ἐξημέρωσιν καὶ ἐξευγένισιν ἐνὸς ἐκάστου καὶ τοῦ ἔθνους ἡμῶν.

Συνωδᾶ δὲ πρὸς τὸν ὑπὸ τοῦ «Πλάτωνος» ἐπιδιωκόμενον σκοπὸν τὸ καταστατικὸν αὐτοῦ προϋνόησεν, ὅπως δημοσιεύωνται ἐν αὐτῷ καὶ κρίσεις περὶ τε τῶν ὑπαρχόντων καὶ τῶν ἐκάστοτε ἀναφαινομένων διδακτικῶν καὶ ἄλλων ἐπιστημονικῶν βιβλίων. Ἰλίκη δὲ θέλει εἶσθαι ἡ ἐκ τῶν τοιούτων κρίσεων ὠφέλεια, τῶν μετ' εἰλικρινοῦς ἐπιστημονικῆς ἀγάπης πρὸς τὴνεὐρεσιν τοῦ ἀληθοῦς καὶ τὴν ἐπιτυχῆ καὶ εὐστοχον ἐφρμογὴν τοῦ ὀρθοτέρου καὶ κρείττονος γενομένων, δὲν εἶναι ἀνάγκη ἐνταῦθα διὰ μακροτέρων νὰ ῤηθῆ· διότι ὑπὸ πάντων ὡς εἶπεν δικαίως ἀνομολογεῖται καὶ διαπρυσίως κηρύσσεται, ὅτι ἡ τε δημοτικὴ καὶ ἡ μέση μάλιστα παιδείαις, ὅπως ὑγιεινέστερα καὶ μᾶλλον ἀρτίπους γίγνηται, δεῖται τῆς συντάξεως τοιούτων μάλιστα διδακτικῶν βιβλίων, οἷα ἡ τοῦ σχολείου ἔννοια καὶ ἡ τῆς Παιδαγωγικῆς φωνὴ ἐπιτάσσει· τὰ μέγιστα δὲ εἰς τοῦτο συμ-

βάλλονται ἄνδρες ἐμπειροὶ καὶ ἐπαίοντες, ὅταν, γνησίως τὴν τῶν σχολείων τῆς πατρίδος ἡμῶν ἀνόρθωσιν καὶ προκοπὴν ποθοῦντες καὶ τῆς πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς αἴμα ἐπιδόσεως τῆς νεότητος ἀληθῶς κηδόμενοι, μὴ μόνον ψέγωσι τὰ τυχόν ἡμαρτημένως καὶ ἀμεθόδως συντεταγμένα τῶν διδακτικῶν βιβλίων, μηδ' ἀπλῶς αἶρωσι τὰ κακῶς καὶ ἐσφαλμένως ἔχοντα, ἀλλὰ σύναμα ὑποδεικνύωσι καὶ διαγράφωσι διὰ τῆς φωνῆς καὶ ἀσφαλτοῦ γνώμης αὐτῶν τοῦτο μὲν τὰ ὅρια, ἐν οἷς τὰ ἑνὸς ἐκάστου σχολείου διδακτικὰ βιβλία ὀφείλουσι νὰ περιορίζωνται, ὅπως τηρητῆται τὸ προσήκον μέτρον τῶν μεταδοτέων τῆ σπουδαζούσῃ νεότητι γνώσεων ἐν ἐκάστῳ σχολείῳ καὶ ἐν ἐκάστη τάξει, τοῦτο δὲ τὸν προσφορῶτερον καὶ παιδαγωγικώτερον τρόπον, καθ' ὃν ταῦτα πρέπει νὰ συγγράφωνται καὶ ἐκπονῶνται.

Τοιαῦτα ἐν συνόλῳ εἶναι τὰ κυριώτατα κεφάλαια, περὶ ἃ ὁ «Πλάτων» ἀσχολεῖται καὶ εἰς ἃ, ὡς πιστεύοι, ἀπαρεγκλίτως οὐ μόνον ἀπὸ τῆς συστάσεως μέχρι τῆς νῦν νεκρωτάτης ἡλικίας αὐτοῦ περιορίσθη, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι πιστὸς αὐτοῖς θέλει ἐμμένει, ἀποκλείων μὲν αὐστηρῶς πᾶν τὸ μὴ συμβαλλόμενον εἰς τὸν σκοπὸν αὐτοῦ, μὴ ἐπιτρέπων δὲ ἐξ οὐδενὸς τρόπου ἃ ἂν φανῶσιν, ὅτι δὲ ν συνάθουσι πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ καταστατικοῦ διαγραφείσαν πορείαν περὶ τὴν εὐσχημον καὶ ἀξιοπρεπῆ ἔκθεσιν, τὴν ἐπιπρέπουσαν τοῖς λογίοις καὶ ὡς ἀληθῶς πεπαιδευμένοις ἀνδράσιν, εἰς ὧν τὴν πνευματικὴν κοινωνίαν ὡς ὄργανον χρησιμεύει. Ἐννοεῖται δὲ, ὅτι ὁ «Πλάτων», μετ' εὐλαβεῖας τηρῶν τὴν ὀρισθεῖσαν πορείαν, θέλει πειρᾶσθαι τὰς δεούσας νὰ εἰσάγῃ βελτιώσεις, θεραπειῶν καὶ συμπληρῶν τὰ ἐλλείποντα, ἐπὶ τὸ βέλτιον δὲ μεταρρυθμιζὼν τὸ διάγραμμα αὐτοῦ, καθόσον ἂν ὑπὸ τοῦ χρόνου καὶ τῆς πείρας διδάσκηται.

Ἄλλ' ὁ «Πλάτων», ὅπως ἐπαξίως εἰς ὃ ἀνέλαβεν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους καὶ τῶν σχολείων ὑψηλὸν καὶ σπουδαῖον ἔργον ἀνταποκρίνηται καὶ εἰς τὰς ἐπιγούσας ἀνάγκας αὐτοῦ ἐπαρκῆ, δεῖται οὐ μόνον πολλῶν καὶ ἰκανῶν, ὡς προσεδήθη, καὶ ἀκαμάτων συνεργατῶν, ἀλλὰ, τὸ κυριώτατον, γενναϊότερων καὶ προθυμοτέρων τῶν συνδρομητῶν. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι μέχρι τοῦ νῦν πάνυ φιλοτίμως καὶ μετὰ πολλῆς τῆς προθυμίας ἄνδρες ἐκλεκτοὶ καὶ εὐπαιδευτοὶ ἀξίαν λόγου παρέσχον τῷ «Πλάτωνι» πνευματικὴν τροφήν, οἱ μὲν σπουδαῖα καὶ ἐπιχαρίτως πραγματευθέντες κεφάλαια τῆς Παιδαγωγικῆς καὶ τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν φιλολογίας, οἱ δὲ πολύτιμον συνενεγκόντες ὕλην, τὰ μάλιστα συμβαλλομένην τὸ μὲν εἰς τὴν κατανόησιν τοῦ ἀρχαίου βίου καὶ τῆς πολιτείας τῶν προγόνων, τὸ δὲ εἰς τὴν ὀρθὴν χρῆσιν τῆς γλώσσης ἐκείνων τε καὶ τῆς νῦν λαλουμένης, ἄλλοι δὲ οὐχί

εὐκαταρρόνητα διασώσαντες καὶ ἀποταμιεύσαντες ἐν αὐτῷ ἐκ τῶν τοῦ νεωτέρου βίου καὶ τῶν ἐθνικῶν τοῦ λαοῦ καὶ τῆς δημοτικῆς ποιήσεως, καὶ ἄλλοι ἄλλα καλὰ καὶ χρήσιμα ἐκ μεταφράσεων καταχωρίσαντες. Ἦσαν δὲ τούτοις τοῖς παθούμοις συνεργάταις μεγάλας ὁμολογῶν χάριτας ὁ «Πλάτων» ἔφ' ὅτι ὑπὲρ τῆς εὐεξίας αὐτοῦ καὶ τῆς πνευματικῆς ἀναγεννήσεως τῆς πατρίδος καὶ τῆς τῶν σχολείων αὐτῆς ἐπόνθησαν, καὶ διακαῶς παθῶν καὶ ἐν τῷ μέλλοντι τὴν αὐτὴν αὐτῷ νὰ παρέχωνται ὑποστηρίξιν, εὐχεται καὶ ἐλπίζει, ὅτι καὶ ἄλλοι τῶν παρ' ἡμῖν διαπρεπῶν καὶ τὰ πρῶτα ἐν τοῖς γράμμασι φερομένων ἀνδρῶν θέλουσι χάριν αὐτῶν τῶν γραμματέων καὶ τῆς ὑγείας τῶν ἐν πολλοῖς ἐτι νοσοῦντων σχολείων τῆς μέσης καὶ κατωτέρας παιδεύσεως περικοσμεῖ τὸν «Πλάτωνα», χορηγοῦντες ὅ,τι ἂν ἐκ τοῦ πλουσίου πνευματικοῦ ταμείου αὐτῶν ἐγκρίνωσι χρήσιμον καὶ λυσιτελές.

Ἐὶ δὲ τις ἕτερος, αὐτὸς μάλιστα ὁ «Πλάτων», ἐξ ἧς ἔχει πείρας καὶ γνώσεως τοῦ γλίσχρου μὲν καὶ ἀνεπαρκῶς τῶν πόρων αὐτοῦ, τῆς ἀστεργουῆς δὲ ἀδιαφορίας καὶ ὀλιγωρίας, ἦν τινες τῶν συνδρομητῶν περὶ τὴν μὴ ἐν καιρῷ ἀπότισιν τῶν ὀφειλομένων ἐπιδείκνυνται, αὐτὸς μάλιστα κατανοεῖ καὶ συναισθάνεται, ὅτι ἀνεπαρκῶς καὶ οὐχὶ προσηκόντως ἀμείβονται οἱ πόνοι τῶν συγγραφέων καὶ μεταφραστῶν αὐτοῦ. Διὰ ταῦτα, ἵνα καὶ διὰ τῆς πλουσιωτέρας τούτων ἀνταμοιβῆς δυνηθῆσιν σύν τῷ χρόνῳ βεβαιότερους καὶ εὐσταλεστέρους νὰ κτήσῃται συνεργάτας, αὐτὸς δὲ εὐτονώτερον καὶ μακροβιώτερον τὴν ἐπίπονον σταδιοδρομίαν αὐτοῦ διανύσῃ, προτρέπεται μὲν τοὺς ἐξ ὀλιγωρίας τὴν ἔκτισιν τῆς συνδρομῆς αὐτῶν ἀναστέλλοντας τοῦ λοιποῦ νὰ ᾧσιν ἀκριβέστεροι, μετὰ θάρρους δὲ καὶ ἀγαθῆς τῆς ἐλπίδος ἔρχεται νὰ ζητήσῃ μάλιστα μὲν παρὰ τοῦ ἐπὶ τῆς παιδείας σεβαστοῦ ὑπουργείου, ὅπως ἐπινεύσῃ μείζον τὸ ἐπιχορήγημα αὐτῷ νὰ γένηται· ἔπειτα δὲ νὰ ἐπικαλέσῃται τὴν ἀρωγὴν τοῦ ἀνωτάτου παιδευτηρίου καὶ τοῦ πρὸς διάδοσιν τῶν ἐλληνικῶν γραμμάτων συλλόγου.

Πιστεύων δ' ὁ «Πλάτων», ὅτι ἡ ἐπίκλησις αὕτη εὐμενοῦς θέλει τύχει ἀποδοχῆς, δὲν νομίζει πρέπον διὰ μακρῶν νὰ καταδείξῃ, οὔτε τοῖς περὶ τὸ Σ. ὑπουργεῖον, οὔτε τοῖς πανεπιστημιακοῖς ἀνδράσιν, οὔτε τῷ πρὸς διάδοσιν τῶν ἐλληνικῶν γραμμάτων συλλόγῳ τὸ σκόπιμον καὶ ἀναγκαῖον τῆς γεννητομένης ὑλικῆς ἀρωγῆς καὶ διαρκοῦς ὑποστηρίξεως. Διότι σίνοιδεν, ὅτι πάντες οὗτοι, ἄνδρες λογάδες, φιλόμουσοι καὶ φιλοπρόδοι, ἀλλὰ καὶ φιλοπάτριδες ἐπιδεικνύμενοι, γινώσκοντες δὲ τὸν ἴσον μὲν σκοπὸν καὶ τὴν ἀποστολὴν τοῦ «Πλάτωνος», ὑπὸ τίνων δὲ συνε-

τάθη και χάριν τίνος υπάρχει, βοήθειάν τινα αὐτῷ παρεχόμενοι ἐξ ὧν ἔχουσι πολλῶν πολλαχόθεν χρημάτων, δὲν ἔρχονται ἀρωγοί, οὐδὲ βοηθοῦσιν αὐτῷ τῷ «Πλάτωνι», ἀλλὰ προεπιβάλλουσιν αὐτὰ τὰ γράμματα καὶ τὰ σχολεῖα, ὑπὲρ ὧν τῆς καλλιέργειας, τῆς εὐρυτέρας διαδόσεως καὶ προκοπῆς κεκλημένοι ὄντες ἐργάζονται καὶ προνοοῦσι, τὸ βέλτιον θηρώμενοι. Τῷ «Πλάτωνι» ἄρα βοηθοῦντες καὶ ἐνισχύοντες, οὐ σμικρὸν οὐδ' ἀσθενῆ τινα κατὰ τὴν ἑαυτοῦ δόξαν ἐπάγονται ἐπίκουρον καὶ συναντιλήπτορα τῆς ὑψηλῆς γνώμης καὶ τοῦ μεγάλου σκοποῦ αὐτῶν. Διότι καὶ ὁ «Πλάτων», ὄργανον ὧν τοῦ συλλόγου τῶν ἀπανταχοῦ ἐλλήνων διδασκάλων, σκοπὸν ἔχει τὴν προαγωγὴν τῆς τε ἐθνικῆς ἡμῶν ἀγωγῆς ἰδίᾳ καὶ τοῦ ἐθνικοῦ βίου καθόλου· καὶ ὁ «Πλάτων» ἀγρυπνος καὶ μετὰ ζωηρᾶς ἀγάπης παρακολουθεῖ πᾶν ὅ,τι ἂν ὑπὲρ τῶν σχολείων καὶ τῶν διδασκάλων παρὰ τῷ ἐπὶ τῆς παιδείας ὑπουργεῖω καὶ ὑπὸ τῶν περὶ αὐτὸ γίγνηται, ὅτε μὲν μελετῶν καὶ εὐγνωμόνως ἀποδεχόμενος αὐτό, ὀρθῶς ἔχον, ὅτε δὲ συμπληρῶν καὶ μετ' ἐπιστημονικῆς ψυχρότητος καὶ τῆς προσηκούσης εὐλαβείας ἐπικρίνων, ἂν τυγχάνῃ πλημμελὲς καὶ ἑλλιπὲς ὄν· καὶ ὁ «Πλάτων», σκοπῶν «τὴν ἐκ παντὸς τρόπου βελτίωσιν τῆς μέσης καὶ κατωτέρας ἐκπαιδεύσεως», οὐδὲν ἄλλο ἐπιδιώκει καὶ ὑπὲρ οὐδενὸς ἄλλου ἐργάζεται, ἢ ὅπως τὸ καθ' ἑαυτὸν καλοὶ μὲν καὶ ἀγαθοὶ ἀπὸ τῶν σχολείων εἰς τὴν πολιτείαν ἐξέρχονται οἱ νέοι τῆς πατρίδος, εὖ δὲ καὶ καλῶς συντεταγμένοι καὶ ἀρτίφρονες, ἐπὶ τὸ Πανεπιστήμιον μεταβαίνοντες, τῶν ἀκαδημαϊκῶν ἀκροῶνται μαθημάτων· καὶ ὁ «Πλάτων» οὐδὲν ἕτερον ζητεῖ, ἢ διὰ τῶν ἐταίρων καὶ ὑπὲρ τῶν ἐταίρων τοῦ διδασκαλικοῦ συλλόγου, διὰ τῶν σχολείων καὶ ὑπὲρ τῶν σχολείων τῆς τε μικρᾶς καὶ μεγάλης ἔξω Ἑλλάδος νὰ θεραπεύσῃ τὸ καθ' ἑαυτὸν τὰς ὑλικὰς τε καὶ πνευματικὰς αὐτῶν ἀνάγκας, γνωστὰς ἐκάστοτε ποιούμενος πᾶσι πάσας τὰς τοῦ διδασκαλικοῦ συλλόγου ἐργασίας.

Κατὰ δὴ ταῦτα, ἐπικαλούμενος νῦν ὁ «Πλάτων» ὑλικὴν ἀρωγὴν καὶ ὑποστήριξιν ἐν τοῖς πρώτοις αὐτοῦ βήμασι, πέποιθεν ὅτι τὸ μὲν ἐπὶ τῆς παιδείας ὑπουργεῖον ἐξ ἐθνικῆς φιλοτιμίας ἄσμενον θέλει ἐπαυξήσῃ τὸ ἐπιχορήγημα, ἢ δὲ τοῦ ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου Σύγκλητος καὶ ὁ πρὸς διάδοσιν τῶν ἐλληνικῶν γραμμάτων σύλλογος πάνυ προθύμως θέλουσιν ἀναγράψῃ ἐν ταῖς πολλαῖς καὶ ποικίλαις δαπάναις αὐτῶν τακτόν τι καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ ἐνιαύσιον χρῆμα, βέβαιοι ὄντες, ὅτι ὡς περ τῆς ἐπιστήμης καθ' ὅλου καὶ πάσης πνευματικῆς ἐργασίας οἱ κερποὶ ἡρέμα καὶ κατ' ὀλίγον ἀναφαίνονται, οὕτω καὶ τὰ τοῦ «Πλάτωνος», τοῦ ὄργανου τῶν ἀπανταχοῦ ἐλλήνων διδασκάλων, τὰ πνευματικὰ σπέρματα καὶ οἱ πνευματικοὶ ἀγῶ-

νες σὺν τῷ χρόνῳ εὐχυμοτάτους, ὥς γε αὐτὸς πιστεύει, θέλουσι παραγάγει τῇ πατρίδι ἡμῶν τοὺς καρπούς.

Ἄπὸ τοιούτων ἀρχῶν ὀρῶμενος ὁ «Πλάτων» καὶ τοιαύτας τρέφων χρηστάς ἐλπίδας στερρῶ τῷ ποδὶ καὶ ἀμεταπτώτῳ τῇ γνώμῃ εἰσέρχεται εἰς τὸ τέταρτον τῆς ἡλικίας ἔτος. Ὁ δὲ Θεός, ὁ τῶν φώτων πατήρ, στηρίζοι καὶ εὐλογοῖν τὰ διαδύματα αὐτοῦ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ

ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΑΡΧΑΙΟΙΣ ΕΛΛΗΣΙΝ ΑΓΩΓΗΣ.¹

Α'. Χαρακτηρισμὸς τῆς Ἑλληνικῆς ἀγωγῆς.

Οἱ Ἕλληνες, κατοικοῦντες ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ ἀρχαίου κόσμου καὶ θαυμασίως ὑπὸ τῆς φύσεως εὐνοηθέντες, προεξάρχουσι πάντων τῶν τῆς Δύσεως πεπολιτισμένων ἐθνῶν. Παρ' αὐτοῖς ἡ εὐφυΐα τοῦ πνεύματος καὶ ἡ δύναμις τοῦ θυμοῦ συνεβάδιζον μετὰ τῆς ῥώμης καὶ τῆς εὐεξίας τοῦ σώματος.² Εἰς τοῦτο δὲ πλείστον συνετέλει ἡ ἑναρμόνιος ἀνάπτυξις τοῦ σώματος μετὰ τοῦ πνεύματος. Ἡ ἰδέα τοῦ καλοῦ ἀπετέλει παρὰ τοῖς Ἕλλησι τὸ κέντρον καὶ τὸν κανόνα σύμπαντος τοῦ βίου αὐτῶν καὶ ἐχρησίμευσεν ὡς θεμελιώδης ἀρχὴ ἀπάσης αὐτῶν τῆς ἀγωγῆς. Ἡ ἰδέα τοῦ καλοῦ, ἣτις ἐξεδηλοῦτο ἐν τῇ ἐξωτερικῇ ἦτοι τῇ σωματικῇ τῶν Ἑλλήνων φύσει, ἐνήσκει τὴν ἑαυτῆς δύναμιν καὶ ἐν τῇ ἐσωτερικῇ ἦτοι τῇ πνευματικῇ αὐτῶν φύσει, ὁπότε συνεταυτίζετο μετὰ τῆς ἰδέας τοῦ ἀγαθοῦ. Ἡ καλοκάγαθία λοιπὸν, τουτέστιν ἡ καλῶς μεμορφωμένη ψυχὴ ἐν τῷ καλῶς μεμορφωμένῳ σώματι, ἢ ἡ αἰσθητὴ ἐνότης τοῦ ἀγαθοῦ μετὰ τοῦ καλοῦ, εἶναι τὸ τέρμα καὶ ὁ σκοπὸς τῆς τῶν Ἑλλήνων ἀγωγῆς. Ἡ ἀγωγή αὕτη ἐστηρίζετο μὲν ἐν πᾶσιν ἐπὶ βάσειως πολιτικῆς ἢ ἐθνικῆς, οὐ-

¹ Ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ ὄσον οὐπω ἐκδιδομένου «Παιδαγωγοῦ» μου.

² Τὸ δὲ τῶν Ἑλλήνων γένος ὥσπερ μεσεύει κατὰ τοὺς τόπους, οὕτως ἀμφοῖν μετέχει καὶ γὰρ ἐνθουμον καὶ διανοητικόν ἐστὶ· διόπερ ἐλεύθερόν τε διατελεῖ καὶ βέλτιστα πολιτευσόμενον καὶ δυνάμενον ἄρχειν πάντων μιᾶς τυγγάνον πολιτείας (Ἄριστ. πολ. β', 7, 4).